

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato: 18.11.2025
Vår ref: 25/05724-2
Deres ref: 202116102-16

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Uttalelse til høring av konsesjonssøknader om Tønsberg, Gulliåsen og Askehaug transformatorstasjoner i Tønsberg kommune

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 26. september 2025.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter blant annet energiloven.

Om saken

Statnett søker om bygning og drift av Tønsberg transformatorstasjon på Gulliåsen i Tønsberg kommune. Det er også søkt om å rive Tveiten transformatorstasjon. Anlegget på Tveiten ligger delvis i et område med kvikkleire, har oppgraderingsbehov og er begrenset for videre utvidelse. Ny transformatorstasjon skal legge til rette for spenningsoppgradering til 420 kV.

Lede AS søker om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse for bygging av Gulliåsen transformatorstasjon. Det søkes også om bygging av nye linjer og kabler, og sanering av både eksisterende anlegg på Tveiten transformasjon og eksisterende linjer i det aktuelle området.

I tillegg søker Lede AS om konsesjon for oppføring og drift av ny transformatorstasjon med øvre spenningsnivå på 132 kV ved Askehaug i Tønsberg og Sandefjord kommune.

Uttalelse fra DMF

Det går frem av konsesjonssøknadene til transformasjonsstasjonene at tiltakene skal konsekvensutredes. Det står i konsesjonssøknadene at DMFs kart og NGUs kartløsninger for grus-, pukk- og mineralressurser skal benyttes som kunnskapsgrunnlag. Det står videre at løsmasser og mineralressurser er tema som er vurdert under virkninger for miljø og samfunn, men at det ikke er registreringer innenfor området og dermed gir ubetydelig verdi i konsekvensutredningen. DMF kan ikke se at det foreligger en vurdering av mineralressursene i konsesjonssøknaden for Nye Askehaug transformatorstasjon.

Tønsberg transformatorstasjon

I kapittel 2.2.2 i konsesjonssøknaden til Tønsberg transformatorstasjon er det opplyst at prosjektet vil generere overskuddsmasser. Det står at det vil bli utgravd løsmasser i form av leire og sandige masser. Estimert volum er i størrelsesorden 100 000 m³.

Kapittel 2.3.4 omtaler massehåndtering. Det står at overskuddsmasser skal så langt det er mulig gjenbrukes og gjenvinnes i prosjektet, eller i andre prosjekt. Resterende overskuddsmasser fra tomten skal kjøres til permanent deponi vist i vedlagt kart.

Gulliåsen transformatorstasjon

Under kapittel 2.3 i konsesjonssøknaden står det at overskuddsmasser skal så langt det er mulig gjenbrukes og gjenvinnes i prosjektet, eller i andre prosjekt. Det er planlagt å bruke et deponi sør for Svartåsen. Tiltakshaver har estimert et deponibehov på ca. 30-35 000 m³. Det kommer ikke fram i søknaden om dette er den totale mengden overskuddsmasser fra prosjektet eller mengden som ikke kan gjenbrukes.

Nye Askehaug transformatorstasjon

Kapittel 5.2.6 i konsesjonssøknaden skriver at det er påvist forurensede masser på deler av det framtidige stasjonsområdet, og det vil ikke være mulig å gjenbruke alle steinmassene på stedet. DMF kan ikke se at det er gjort noen estimat for volum overskuddsmasser som tas ut, eller hvor og hvordan massene skal deponeres.

Planlegging av masseuttak

Ut ifra konsesjonsdokumentene tolker DMF at det skal anlegges masseuttak i forbindelse med tiltakene i konsesjonssøknadene basert på volum overskuddsmasser som dannes. DMF forventer at det gjøres rede for plassering av eventuelle masseuttak, volum og type masse som skal tas ut. Dette bør avklares tidlig i prosessen for kunne beskrive omfang av eventuelle masseuttak, hvilke inngrep som vil følge av uttakene, og om det er geologiske forutsetninger for å drive uttak. Det bør unngås å planlegge for flere mindre masseuttak innenfor hvert konsesjonsområde.

Kunnskapsgrunnlaget om behovet for masseuttak og tilgang på ressurser skal også ligge til grunn for å vurdere om masseuttakene skal konsekvensutredes, i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger § 10 og vedlegg II punkt 2 a)¹. Masseuttak er inngrep som i seg selv kan gi virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredning av masseuttak kan bedre beskrive virkningen på relevante tema, slik som landskapspåvirkninger, natur, støy, støv, avrenning og vannmiljø, og foreslå relevante avbøtende tiltak.

Ressursgrunnlaget

Der det skal drives uttak av fast fjell til byggeråstoff bør det være gjennomført en geologisk forundersøkelse, slik at det er dokumentert at bergartene innenfor uttaksområdet er egnet som byggeråstoff og at det ikke startes uttak av uegnet berg.

Når det planlegges for uttak av fast fjell bør konsesjonsdokumentene også inneholde informasjon om geologiske strukturer som oppsprekkingsgrad (sprekkes strøk/fall ut

¹ Forskrift om konsekvensutredning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854?q=forskrift%20om%20konsekvensutredning>

fra hvordan det er planlagt å drive ut forekomsten) og eventuelle sprekkesoner i bergarten, dersom det blir vurdert som relevant for utformingen av uttaksområdet.

Dersom det skal tas ut løsmasser bør det gjøres en vurdering av løsmassenes kvalitet og sammensetning, og om det er behov for ytterligere kartlegging, som grunnlag for hvordan uttaket skal utformes.

Driftsplan

Drift, sikring og avslutning av masseuttak blir regulert av mineralloven med forskrifter og gjennom eventuelle vilkår satt av DMF. Driftsplan for masseuttaket skal godkjennes av DMF i forbindelse med tildeling av driftskonsesjon. Driftsplanen skal som et minimum oppfylle kravene som følger av DMF sin driftsplanveileder. Se våre driftsplanveiledere² for mer informasjon.

Melde- og konsesjonsplikt etter mineralloven

I konsesjonssøknadene står det at «uttak av masser over 10 000 m³ er konsesjonspliktig etter mineralressursloven §43. Ved uttak av berg og etablering av deponi, kan det være behov for nærmere avklaring med Direktoratet for mineralforvaltning og Tønsberg kommune».

Dersom det skal etableres masseuttak, er det viktig å være klar over at det er den som er ansvarlig for uttaket som også er ansvarlig for å avklare forholdet til mineralloven, og som må påse at de nødvendige tillatelser foreligger før uttak settes i gang. Tiltakshaver bør ta kontakt med DMF for endelig avklaring av uttakets forhold til mineralloven og konsesjonsplikten. For mer informasjon angående vurderingen av konsesjonsplikt for masseuttak viser vi til vår artikkel «Hvilke uttak omfattes av mineralloven?»³

DMF minner også om at for samlet uttak mellom 500 til 10 000 m³ masse gjelder meldeplikt til DMF, jf. mineralloven § 42. Melding skal sendes inn minst 30 dager før oppstart av drift, og DMF kan kreve at det skal utarbeides driftsplan for uttaket.

Sikring, skjerming og etterbruk

Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som er omfattet av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Dersom det er nødvendig, må det legges opp til skjerming av selve uttaksområdet. Vegetasjonsskjermen kan bidra til å redusere påvirkning fra støy og støv, og i tillegg ha en estetisk funksjon.

Det er viktig at det blir satt av tilstrekkelig areal til både sikrings- og skjermingstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse.

Det er viktig at det blir vurdert hvordan området skal utformes etter avsluttet drift og hvilket formål området skal tilbakeføres til. Hvordan avslutningen av uttaksområdet skal foregå og hvilket formål uttaket skal istandsettes til gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om driftskonsesjon.

² Veiledere: <https://www.dirmin.no/veiledere>

³ Hvilke uttak omfattes av mineralloven?: <https://dirmin.no/hvilke-uttak-omfattes-av-mineralloven>

Se også vår veileder om krav og hensyn til fysiske omgivelser⁴.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonssjef

Kristine Bye
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Bye

⁴ Veiledere – Krav og hensyn til fysiske omgivelser ved forvaltning og bruk av mineralressurser:
https://dirmin.no/sites/default/files/miljoveileder_180220_komplett_ny.pdf